

Vlaams
Parlement

vergadering **C223**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en
Dierenwelzijn

van 17 juni 2020

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het couperen van varkensstaarten en het staartbijten – 2534 (2019-2020)	3
VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de vierde editie van het colloquium 'Stand van de Rand' – 2587 (2019-2020)	5
VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de organisatie van de fokkerij van honden en katten – 2424 (2019-2020)	9

**VRAAG OM UITLEG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het couperen van varkensstaarten en het staartbijten
– 2534 (2019-2020)**

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, in de varkenshouderij is het couperen van staarten een heikel probleem. Varkens die in een monotone omgeving worden gehouden, gaan zich snel vervelen. Dat uit zich onder meer in agressie en kauwdwang, die vaak gericht is tegen de andere dieren. Hun staart is daarbij vaak het slachtoffer. Om verwondingen en ontstekingen te voorkomen, kiezen de meeste kwekers daarom om bij hun dieren de staart af te snijden of af te branden.

De Europese Commissie legde twaalf geleden, in 2008, een richtlijn vast dat de staart afsnijden een uitzonderlijke maatregel dient te zijn, die uitdrukkelijk gemotiveerd moet worden. Omdat ze vaststelde dat die regels nog te vaak dode letter bleven, werd dat in 2016 aangescherpt met aanbevelingen. Varkensboeren werden verplicht tot rapportage van hun inspanningen om verveling, frustratie en agressie in de stal te voorkomen.

In deze commissie ondervroeg voormalig collega Engelbosch in juni 2018 u nog over de stand van zaken inzake het Europees actieplan. U gaf aan dat Vlaanderen de Europese richtlijn ondersteunde met een eigen actieplan, dat ook in werking zou treden in september 2018. Dat hield de verplichting in geschikte verrijking- en speelmaterialen in de stallen te voorzien, een beoordelingsrapport op te stellen en, in een later stadium, jaarlijks samen met hun bedrijfsdierenarts een actieplan op te stellen om staartbijten structureel aan te pakken in hun bedrijf.

Minister, is het Vlaams actieplan intussen goedgekeurd door de Europese Commissie? Zo neen, welke bemerkingen waren er? Wat zijn de moeilijkheden die het achterwege laten van staartcouperen in de weg staan? Hoe evalueert u de voorlopige resultaten van het Vlaamse actieplan tegen staartbijten en -couperen dat in werking trad op 1 september 2018? Is de problematiek besproken binnen de Vughtgroep? Zo ja, wat zijn hiervan de conclusies? Wat is de stand van zaken met betrekking tot de voorziene verplichting om een actieplan op te maken op bedrijfsniveau tegen staartbijten? Heeft de regering concreet zicht op de impact van de hierboven vernoemde maatregelen tegen het couperen van staarten? Is er sprake van een daling? Op welke manier monitort de Vlaamse overheid dit?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: We hebben nog geen feedback ontvangen van de Europese Commissie over ons actieplan. Het couperen van de staarten van varkens wordt gedaan om staartbijten te voorkomen. Dat is natuurlijk ongewenst gedrag, dat tot zware letsels kan leiden. De oorzaken zijn multifactorieel en vooralsnog niet wetenschappelijk eenduidig. Er zijn verschillende factoren waarvan men weet dat ze een rol kunnen spelen, zoals bezettingsdichtheid, gebrek aan verrijking, de voeding en het klimaat.

Bij een uitbraak is het soms moeilijk vast te stellen wat de concrete oorzaak is. Tijdens een Nederlands project kregen verschillende varkenshouders die eerst goede resultaten hadden gehaald, plots te maken met een uitbraak van staartbijten. Het ging over gecoupeerde varkens en men dacht: die zijn goed bezig, wat we toepassen, werkt. Maar dan plots waren er uitbraken waarvan de oorzaken moeilijk te duiden waren. Men verwijst dan bijvoorbeeld naar hoge temperaturen,

maar eenduidigheid en zekerheid daarover is er niet echt. Dat zorgt voor angst voor de zware gevolgen, wat varkenshouders ervan weerhoudt om daarmee te experimenteren, en dat is een nadeel.

Het couperen van de staarten werd inderdaad al besproken binnen de Vughtgroep. Daaruit blijkt dat de andere landen tegen dezelfde problemen aanlopen. De gesprekken in de Vughtgroep concentreren zich vooral op de internationale handel in biggen. Varkens worden vaak op een ander bedrijf vetgemest dan waar ze geboren zijn, maar de fokker moet binnen de zeven dagen na de geboorte beslissen om de staarten van de biggen al dan niet te couperen, soms zonder dat hij weet waar de biggen naartoe zullen gaan en dus zonder te weten of staartbijten een probleem is op het bedrijf van bestemming. Dat is een bijkomende moeilijkheid.

Het Vlaams actieplan is nog niet volledig in werking getreden, omdat de feedback van de Europese Commissie nog op zich laat wachten. Er werd wel al ingezet op een strengere interpretatie en scherpere controle van verrijkmateriaal bij varkens en meer bepaald op het beboeten van varkensboeren die geen of onvoldoende verrijkmateriaal voorzien. De varkenshouders werden hierover ook gesensibiliseerd. Maar een gebrek aan geschikt verrijkmateriaal blijft nog steeds een van de meest voorkomende overtredingen op varkensbedrijven, dus hier zullen we verder op controleren en beboeten indien dit niet verandert.

De verplichting om een jaarlijks actieplan op te maken tegen staartbijten door de varkenshouder werd nog niet ingevoerd. Hier werd gewacht op het oordeel en de suggesties van de Europese Commissie. Als dit uitblijft, wil ik toch ook het voortouw nemen en een versnelling hoger schakelen. We kunnen niet blijven wachten op een reactie van de Europese Commissie. Ik zal hier dan zelf regelgevend werk van maken. Hiervoor zal ook naar de werkwijze in de ons omringende landen gekeken worden.

Tot slot: er bestaat geen monitoring van het aantal varkens waarvan de staart gecoupeerd wordt. Er zijn daarover dan ook geen cijfers beschikbaar.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Ik vind het bijzonder jammer dat de feedback van de Europese Commissie over dat Vlaams actieplan zo lang op zich laat wachten. Op die manier gaat er kostbare tijd verloren. Ik ben dan ook tevreden dat u aangeeft dat u een versnelling hoger wilt schakelen en zelf regelgevend werk wilt maken van dat actieplan voor de varkenshouders. Ik denk dat het voor hen ook een meerwaarde zou zijn, want het is voor hen niet evident om keuzes te maken. Ze zijn bang voor een uitbraak van staartbijten op hun bedrijf. Het is ook zo dat varkens niet altijd op het bedrijf waar ze geboren worden blijven. Daardoor moeten varkenshouders keuzes maken voor anderen. Dat maakt het voor hen natuurlijk bijzonder moeilijk. Ik ben ook wel tevreden dat er in eerste instantie ingezet wordt op sensibilisering. Het is voor de varkenshouders belangrijk om over alle informatie te beschikken om goed aan de slag te kunnen gaan.

U geeft aan dat de controles momenteel vlot verlopen. Zijn er ideeën over de manier waarop we die in de toekomst nog kunnen optimaliseren? Wordt dit mee bekeken bij de opmaak van een regelgevend kader?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Ik wil u bedanken om een stand van zaken te geven, minister. Ik vind het zeer positief dat u samen met de sector sterk inzet op de sensibilisering, zodat iedereen goed weet wat de mogelijkheden zijn.

Wat de reactie van Europa op het actieplan betreft: hebt u enig zicht op de reden waarom Europa nog niet gereageerd heeft? Is er communicatie van u of uw administratie naar Europa om een reactie te krijgen? En wat is de reden dat die reactie zou uitblijven? Is men nog verder een aantal zaken aan het nakijken of onderzoeken, hebt u daar enig zicht op? Het zou toch wel interessant zijn om daar een beter beeld over te krijgen. Het is heel belangrijk dat er een gelijk speelveld behouden kan worden over de hele sector – wij hebben dat in het verleden ook altijd aangegeven – en dat de expertise- en kennisuitwisseling het best gebeurt en Europa daarin een belangrijke partner is. Vandaar mijn bijkomende vragen.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Ik had nog een kleine bijkomende vraag in verband met het actieplan van Vlaanderen. U gaf aan dat u nog wacht op het oordeel van de Europese Commissie en dat u zelf actie gaat ondernemen als dit nog lang aansleept, wat zeker positief is. Ik had graag geweten welke termijn u daarop plakt, om zelf die actie te ondernemen. Gaat u nog een maand wachten, een jaar, twee jaar?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil niet meer wachten. Het is ondertussen al in 2018 aan de Europese Commissie bezorgd en ik denk dat er intussen ook nog eens herinneringen zijn gebeurd. We gaan daar dus niet meer op wachten en daarom nu al starten met de regelgeving.

We gaan ook zorgen voor een toename van het aantal controles – we hebben dat eigenlijk al gedaan. We zullen dat doen op basis van de inspectieplanning: dit is jaarlijks en in een specifiek controleplan dat wordt opgesteld door de dienst Dierenwelzijn, waarbij deze thematiek natuurlijk ook wordt meegenomen.

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Ik ben uiteraard heel tevreden dat we niet meer gaan wachten, dat er actie zal worden ondernomen wat het actieplan betreft, maar ook wat de controles betreft.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de vierde editie van het colloquium 'Stand van de Rand'

– 2587 (2019-2020)

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Op 6 juni jongstleden vond de vierde editie van het colloquium 'Stand van de Rand' plaats. Dit jaarlijkse colloquium is ondertussen reeds uitgegroeid tot een vaste afspraak voor allerlei mandatarissen, verenigingen en mensen om het Vlaams beleid ten aanzien van de Vlaamse Rand in de kijker te zetten en te overlopen, en aan netwerking te doen.

De coronacrisis zorgde echter voor een unieke situatie: voor de eerste keer vond dit colloquium dan ook noodgedwongen op afstand via digitale weg plaats. Ondanks die moeilijke omstandigheden hebben toch een tachtigtal mensen deelgenomen aan deze editie. We kregen interessante uiteenzettingen over de aanpak van de

coronacrisis door de procureur en een voorstelling van de nieuwe directeur van vzw 'de Rand', er werd ruimte gemaakt voor toelichting van enkele beleidsinitiatieven rond extra groen en extra bossen en in het onderwijs. Het was alleszins een interessant programma.

We vernamen daar ook dat er in totaal maar liefst 2,2 miljoen euro vrijgemaakt wordt voor investeringen in het groene karakter van onze Vlaamse Rand. De helft van dit budget is afkomstig uit het Vlaamse Randfonds. Dit is bijzonder goed nieuws: het groene karakter van de regio staat al langer onder druk en er is nood aan bijkomende projecten en investeringen om het weinige groen dat we hebben zo veel als mogelijk te versterken. Interessant is vooral de mogelijkheid om percelen kleiner dan een halve hectare te gaan bebossen, en dat die ook in aanmerking komen voor betoelaging of subsidiëring. Zeker in de Rand is dat interessant, omdat in onze regio grote percelen nu eenmaal een schaars goed zijn.

Een ander belangrijk element op het colloquium – en ook in de beleidsnota – was de kennis van het Nederlands: kinderen met een andere thuistaal dan het Nederlands hebben een grotere kans op vroegtijdig schoolverlaten. Zeker in de Vlaamse Rand, waar veel leerlingen een andere thuistaal hebben en de druk van migratie uit Brussel erg groot is, is dit een enorme uitdaging. Daarom is het een goede zaak dat er wordt ingezet op een aanbod van taalstimulerende activiteiten voor kinderen die hier nood aan hebben. Het Nederlands is en blijft de grote verbinder in de Vlaamse Rand en bij uitbreiding in de hele Vlaamse samenleving. Het colloquium 'Stand van de Rand' was een logische voortzetting van de beloftes die ook in het regeerakkoord zijn opgenomen, namelijk de Rand Vlaams en groen houden.

Minister, hoe beoordeelt u deze eerste digitale editie van het colloquium?

We hebben de negentien randgemeenten, maar wat met de gemeenten uit Halle-Vilvoorde die niet behoren tot de Vlaamse Rand? Zullen ook zij in aanmerking kunnen komen voor de vergroeningsprojecten, zoals werd aangegeven op het colloquium? Zullen zij hiervoor middelen uit het Vlaamse Randfonds kunnen krijgen? Zult u, bij te grote vraag voor ondersteuning, bijkomende middelen vrijmaken om zo veel mogelijk ingediende projecten te ondersteunen?

Hebt u al weet van gemeenten en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden uit de Vlaamse Rand die een aanvraag ingediend hebben voor de ondersteuning van taalstimulerende activiteiten? Zult u bij grote vraag naar deze ondersteuning bijkomende middelen vrijmaken voor projecten vanuit de Vlaamse Rand?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het was een speciale editie als gevolg van COVID-19. De administratie had in februari al een 'save the date' uitgestuurd. De datum lag dus vast en uiteindelijk zijn we overgeschakeld op een digitale editie. We kunnen best wel tevreden zijn over het verloop ervan. Aanvankelijk was er een technische hapering, maar dat is uiteindelijk wel goed gekomen. De chatfunctie was interessant. Het was een beetje spijtig dat ik niet altijd fysiek onmiddellijk kon antwoorden. We zullen ook kijken hoe de deelnemers het evalueren. Elke deelnemer kreeg al een mail met een vraag naar evaluatie, maar de reacties in de chat waren in elk geval positief.

Kunnen gemeenten uit Halle-Vilvoorde mogelijk rekenen op steun vanuit het Randfonds bij de oproep voor toegankelijk groen? De oproep voor bijkomend toegankelijk groen gaat uit van minister Demir en mezelf. We hebben onze krachten en onze middelen verenigd. De helft van de middelen is afkomstig van het budget van het Agentschap voor Natuur en Bos en de andere helft van het Randfonds. De oproep staat open voor projecten uit heel Halle-Vilvoorde. Projecten in Halle-Vilvoorde van buiten de Rand komen dus ook in aanmerking. De focus ligt wel op

gebieden waar de nood het hoogst is, en in de praktijk is dat vooral in de Vlaamse Rand. Dus het kan, maar we richten ons wel in hoofdzaak op de Rand. Kwalitatieve projecten uit andere gemeenten van Halle-Vilvoorde komen echter ook in aanmerking.

Het belangrijkste voordeel van het project is dat er budgettaire middelen worden ingezet, namelijk 2 miljoen euro. Daar kan je toch al heel wat mee. Daarnaast komt de voorwaarde voor een minimumoppervlakte te vervallen, wat ook een groot verschil maakt. De minimumoppervlakte was 0,5 hectare, maar in de Vlaamse Rand is dat veel. Dikwijls komt men daar niet aan en nu kunnen ook kleinere perceeltjes in aanmerking komen voor vergroening en bebossing. Zowel private als publieke rechtspersonen kunnen projecten indienen. Voorwaarde is wel dat het groen toegankelijk is. Dat opent perspectieven. Potentiële indieners hebben tijd tot 15 september. Ik hoop dat daar wat gehoor en publiciteit aan wordt gegeven.

Wat als de vraag het aanbod overstijgt? In dat geval zal ik samenzitten met collega Demir om te bekijken of er extra budget nodig is. Desgevallend kunnen we dan ook via het Vlaamse Randfonds nog extra middelen aanspreken. Ik sta daarvoor open. Ik hoop inderdaad dat de vraag vanuit het veld het aanbod overstijgt. Dat zou leuk zijn. En dan kunnen we altijd bekijken welke extra middelen we via het Vlaamse Randfonds kunnen inzetten.

Hetzelfde geldt eigenlijk voor onze oproepen met betrekking tot taalintegratieprojecten. Er zijn twee oproepen gelanceerd, enerzijds voor taalstimulering in het kader van de schoolvakantie en buitenschoolse opvang en anderzijds projecten rond het bevorderen van lezen op school. Er kwamen toch heel wat aanvragen binnen voor die twee oproepen. Voor lezen op school zijn er 38 projecten ingediend, voor taalstimulerende initiatieven hebben we maar liefst 81 aanvragen gekregen. Dat is toch heel wat. Het toont mijns inziens aan dat die twee oproepen tegemoetkomen aan bestaande noden. Ik ben ook verheugd dat de onderwijswereld daarmee aan de slag is gegaan, niettegenstaande het feit dat ik al heel grote eisen heb opgelegd in de afgelopen periode, met dan ook nog eens de zomerschool en dan ook nog eens deze projecten. En toch zie je dat er een grote respons is vanuit de onderwijswereld: 81 initiatieven voor taalstimulerende initiatieven, dat is heel leuk.

We zijn nu aan de slag met de jurering. Dat zou normaal gezien tegen volgende week rond moeten zijn. Dan zouden we ook een antwoord kunnen formuleren aan de gegadigden. Ik vrees dat dit wel al een overschrijding zal zijn van onze budgetten. Ik kan me niet uitspreken over de kwaliteit van de dossiers, maar als die allemaal kwalitatief in orde zijn, dan zal de vraag het aanbod overstijgen. Dan bekijken we zeker ook hoe we al dan niet in een tweede ronde via het Vlaamse Randfonds kunnen ingrijpen. Maar ik wacht eerst de jurering af.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Bedankt voor uw uitvoerige antwoord, minister. Ik deel uw mening over het digitale colloquium. Ik heb het zelf ook als positief ervaren. Het is goed dat het toch kon doorgaan. We mogen de diensten bedanken, die op korte tijd toch een alternatieve evaluatie hebben kunnen uitwerken. In het begin waren er inderdaad wat technische problemen, maar die zijn dan opgelost. De chatfunctie was inderdaad een handige functie, zodat mensen die deelnamen, zich toch konden laten horen.

Wat de projecten van toegankelijk groen betreft, is het goed dat ook de brede rand in aanmerking komt, dus eigenlijk heel Halle-Vilvoorde. Die inhaalbeweging in onze regio is noodzakelijk. Het is ook goed dat de regels met betrekking tot bijvoorbeeld die halve hectare versoepeld worden.

U sprak in uw antwoord over voldoende communicatie met de lokale besturen. Ik kan u melden dat wij vanuit het Toekomstforum Halle-Vilvoorde, en meer bepaald de themawerkgroep ruimtelijke ordening, een initiatief hebben genomen. Wij zullen alle 35 gemeenten aanschrijven, zowel de burgemeesters, de bevoegde schepenen als de bevoegde ambtenaren, om dat project nog eens in de kijker te zetten. Ik hoop dat dat kan helpen. En ik hoop inderdaad samen met u dat het budget ontoereikend is.

Wat de taalintegratieprojecten betreft, is het positief dat er zoveel interesse is en dat er zoveel ingediende projecten zijn. Dat bewijst nog maar eens de nood aan taalintegratieprojecten. Het is goed dat de beleidsnota die klemtonen legt en dat het Randfonds er net gekomen is voor die laatste stukjes financiering en om die extra drempels een beetje te verkleinen, zodat we toch dat Vlaamse en groene karakter van onze Rand kunnen versterken en daaraan kunnen werken.

Bedankt voor uw antwoord. Ik heb geen bijkomende vragen.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Eerst een klein elementje in verband met 'Stand van de Rand'. Ik heb geprobeerd daaraan deel te nemen. Ik heb een kwartier gesukkeld met Microsoft Teams, maar ik werk op een Mac, en waarschijnlijk vond men dat die er niet bij moeten zijn, want het is echt niet gelukt om daar binnen te geraken. Men heeft me dan gezegd dat ik het achteraf zou kunnen bekijken. Ik heb dat een paar keer geprobeerd, maar ik heb alleen de inleiding van de minister kunnen bekijken. Dat is natuurlijk ook al iets. Nu zie ik bij het openen van de site van 'de Rand' dat er al meer zaken zichtbaar zijn, dus ik zal dat nog eens bekijken.

Minister, ik zal twee kleine vraagjes stellen. Ten eerste, is de provincie ook betrokken bij die vergroeningsprojecten? Werkt zij daaraan mee of is dat vrijblijvend? Mag ze daaraan meewerken? Zijn daar contacten mee gelegd? Ten tweede, wat de taalstimulering betreft, spreekt u van 81 aanvragen. Is er een koppeling met de zomerscholen of staat dat volledig los van elkaar? Wordt daar samengewerkt, wordt dat geïntegreerd of niet? Of is het de bedoeling om dat misschien volgend jaar samen te brengen? Die zomerscholen, dat is immers de eerste keer, natuurlijk. Ik zou willen weten hoe dat in de toekomst moet verlopen en hoe het dit jaar is.

De voorzitter: Mijnheer Laeremans, ik werk ook met een Mac. Ik kan u verzekeren dat Microsoft Teams daar ook op geraakt. Dat is gewoon een andere versie, de versie voor Mac. Als u in de toekomst aan het colloquium wenst deel te nemen, dan zult u die dus moeten installeren.

Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw De Coninck, bedankt voor de publiciteit en de ruchtbaarheid die wordt gegeven aan de oproep met betrekking tot de vergroening van de Vlaamse Rand via het Toekomstforum. Dat is een zeer goed idee, want de weerklank in de media was beperkt.

We hebben een zicht gekregen op de digitale talenten van de heer Laeremans. Dat blijkt wat tegen te vallen, maar goed, alles is voor verbetering vatbaar. Mijnheer Laeremans, ik neem wel akte van uw persoonlijke adhesie aan het provinciale bestuursniveau. De provincie Vlaams-Brabant mag natuurlijk meewerken. Als dat zorgt voor meer groen en meer bomen: à la bonne heure, heel graag.

Wat de verhouding tussen de oproep voor taalstimuleringsprojecten en de zomerscholen betreft: de zomerscholen, dat is een ander project. De zomerscholen

hebben trouwens een andere doelstelling en ook een andere, iets beperktere doelgroep. Bij de zomerscholen ligt de focus echt op het trachten bijspijkeren van kinderen uit het lager en – vooral – het secundair onderwijs. Daarbij focust men op een of twee vakken, en is er ook de combinatie met sport, spel en animatie. In dezen gaat het echt over taal. De focus ligt enkel op het Nederlands, natuurlijk ook wel in combinatie met plezierige activiteiten. Dit is ook minder schools dan het concept van de zomerscholen, denk ik.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Wij zullen dit opvolgen, en over die groenprojecten zullen we het na 15 september zeker nog hebben in deze commissie, wanneer we weten welke projecten er allemaal zijn ingediend.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

**VRAAG OM UITLEG van Ludwig Vandenhove aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de organisatie van de fokkerij van honden en katten
– 2424 (2019-2020)**

Voorzitter: mevrouw Els Ampe

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Minister, ik heb een vraag over de fokkerij van honden en katten en de onduidelijkheid die er ter zake eventueel nog bestaat tussen de federale en de Vlaamse overheid.

Kort ter inleiding: in 2013 werden honden toegevoegd aan het Vlaamse Fokkerijbesluit. De juridische basis van dat uitvoeringsbesluit was reeds in de jaren 2000-2001 gelegd. Om het wat korter te maken, zal ik de geschiedenis overslaan. Bij het toelichten van uw beleidsnota in december 2019 hebt u het ook gehad over die fokkerijreglementering voor katten en honden, want daar zit juist de onduidelijkheid.

Het koninklijk besluit (KB) van 25 mei 1992 regelde de organisatie of de erkenning van verenigingen van elk fokdier dat behoort tot een andere soort dan runderen, varkens, schapen, geiten en paardachtigen en dat ingeschreven dan wel geregistreerd is in een register of een stamboek. Met andere woorden, dit KB regelde de organisatie van onder andere de hondenfokkerij. Wat er dan met de katten gebeurde, was nog onduidelijk.

Op die wijze is het Vlaamse Departement Landbouw en Visserij, en dus Dierenwelzijn, sinds 2001 bevoegd voor het reglementeren van de gecoördineerde fokkerij in Vlaanderen, ook wat honden en katten betreft. De Vlaamse wetgever heeft in 2002 'vergeten' om de georganiseerde fokkerij van gezelschapsdieren los te koppelen van Landbouw, wat federaal na 1999, toen Dierenwelzijn nog een federale bevoegdheid was, wel gebeurde. Het huidige Vlaams regeerakkoord wil dit rechtzetten.

Minister, wat is de stand van zaken betreffende de bevoegdheidsoverdracht inzake de organisatie van de fokkerij van gezelschapsdieren vanuit het departement van Landbouw en Visserij naar Dierenwelzijn? Dat is een belangrijke principiële gelegenheid. Dierenwelzijn is één zaak, Landbouw is een andere zaak.

Hoe wilt u juridisch-technisch deze bevoegdheidsoverdracht regelen? Het ministerieel besluit van 3 maart 2015 tot uitvoering van het Fokkerijbesluit van 19 maart

2010 met betrekking tot de fokkerij van honden legt onder andere genetische tests op voor een groep van 21 hondenrassen waarbij de genetische diversiteit onvoldoende groot is. Er bestaan nog veel meer hondenrassen. Wordt het uitgestippelde beleid uitgebreid naar die andere hondenrassen en op welke wijze?

Ondertussen heb ik, nadat ik mijn vraag om uitleg had ingediend, vastgesteld dat het Fokkerijbesluit opgeheven is, en door een nieuw Fokkerijbesluit van 17 mei 2019 wordt vervangen. Dat nieuwe Fokkerijbesluit staat wel op de website van Landbouw en Visserij, maar op de website van Dierenwelzijn wordt daar helemaal geen melding van gemaakt. Het is dus onduidelijk wat die bevoegdheid betreft.

Bij wie kunnen burgers met klachten terecht, bij Landbouw of bij Dierenwelzijn? Hoe zit het met de katten? Op dit ogenblik zijn de katten niet specifiek toegevoegd aan het Fokkerijbesluit.

Minister, u kondigde aan dat de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn een advies zal verlenen. Hoever staat het daarmee? In 2012 constateerde de KU Leuven dat de genetische diversiteit in het gedrang is bij 23 populaties van honden in België. We mogen geen tijd meer laten verloren gaan. Daar moet echt duidelijkheid over komen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is duidelijk dat de fokkerij van honden en katten is geregionaliseerd met de zogenaamde Lambermont-, dus de vijfde staatshervorming in 2001. Dat was ver voor mijn tijd. Dan is die bevoegdheid inderdaad terechtgekomen bij Landbouw. Ik heb ervoor gepleit om dat te corrigeren in het kader van de besprekingen over de vorming van deze Vlaamse Regering. Men is toen akkoord gegaan om die bevoegdheid over te dragen van Landbouw naar Dierenwelzijn. Daarmee gaan we ook aan de slag.

U hebt gelijk dat de problematiek goed gekend is. Alleen zijn de oplossingen niet zo voor de hand liggend, want zowat alle Europese landen worstelen daarmee. Er is geen voorbeeldland waarvan de regels of remedies zonder meer zouden kunnen worden overgenomen. We proberen daar zelf het voortouw in te nemen.

Ik heb geprobeerd om snel te schakelen en die opportuniteit te baat te nemen. We hebben een wetenschappelijke werkgroep opgericht, voorgezeten door de vicevoorzitter van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn, die toch een expert is inzake dierlijke genetica en die nu reeds werkt rond de genetische tests die verplicht zijn voor 21 hondenrassen. Deze genetische tests hebben als doel de aanwezigheid van erfelijke gebreken te onderzoeken.

Deze werkgroep heeft een plan van aanpak opgemaakt dat moet leiden naar een honden- en kattenfokkerijbeleid dat garant staat voor zoveel mogelijk gezonde en gesocialiseerde honden en katten. Dat is een heel ambitieuze doelstelling. Ze klinkt eenvoudig, maar is heel ambitieus omdat je dan een inventaris moet opmaken van het genetische palet van al deze dieren in Vlaanderen, maar ook van het voorkomen van de genetische defecten of aandoeningen en daarbovenop nog van de beschikbaarheid van testen, de kostprijs, welke labo's deze testen kunnen uitvoeren, enzovoort. Bovendien is het de bedoeling om zoveel mogelijk honden en katten in deze oefening te betrekken, dus de samenwerking met de fokkers en hun verenigingen is onontbeerlijk. Ik moet u dan ook niet vertellen dat de resultaten niet direct voorhanden of zichtbaar zullen zijn. Het is een grootscheeps werk dat we aanvangen.

Gelet op de omvang, de mate van de vereiste expertise en het belang van die opdracht is beslist dat dit alles uitbesteed zal worden aan een universitaire dienst, meer bepaald aan een postdoctorandus met universitaire kennis van dieren-genetica. Er komt heel wat kennis van populatiegenetica en erfelijkheidsleer bij

kijken om hierin tot een gedegen resultaat te komen. Dit is dus een grootscheepse opdracht, waarbij er zowel gestreefd wordt naar genetisch gezonde rassenpopulaties als naar genetisch zo gezond mogelijke individuen.

De dienst Dierenwelzijn is dus nu de dienst die hierin het voortouw neemt en waar mensen terechtkunnen met klachten over erfelijke aandoeningen bij gezelschapsdieren. De ambitie is om een databank te ontwikkelen die model kan zijn voor een fokkerijbeleid, ook buiten Vlaanderen, en ook een portaalsite die toegankelijk is voor fokkers, dierenartsen, verenigingen en het grote publiek.

We hebben dus ambitieuze doelstellingen, waarmee we al aan de slag zijn gegaan.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp-a): Bedankt voor uw uitgebreide en positieve antwoord.

U zegt dat ze aan het werk zijn gezet en ik neem aan dat dat werk tegen het einde van deze legislatuur afgerond zal zijn, maar is er een concretere timing?

Ik heb een heel concrete vraag gesteld over de websites van Landbouw en Dierenwelzijn. Het zou toch niet slecht zijn indien u een aantal dingen die u nu zegt, ook online zet, zodat de sector en de betrokken verenigingen die informatie ook rechtstreeks krijgen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): In onze fractie zult u altijd een bondgenoot vinden om zo veel mogelijk bevoegdheden te regionaliseren, dat spreekt voor zich. Het is wel belangrijk dat de fokkerij correct gebeurt en ik beseft dat dat geen simpele oefening is, die ook tijd vraagt. Er bestaat alleen een hondenfokkerijreglementering als ik het goed heb. Die bestaat niet voor katten. Betekent dat dat de wetenschappelijke werkgroep voor katten van scratch moet beginnen? Is er genoeg expertise over kattenfokkerij hier in Vlaanderen aanwezig?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Wat de honden- en kattenfokkerij betreft, is het zeker belangrijk om te kijken hoe we die verder professioneel kunnen uitbouwen. Ik begrijp van u, minister, dat daar nog wat studiewerk aan vooraf zal gaan om dit allemaal in goede banen te leiden. Ik begrijp dat er een voorzet van een plan van aanpak is, of is het al een definitief goedgekeurd plan van aanpak? Is het mogelijk om over dat plan van aanpak te kunnen beschikken zodat we de insteken en werkpunten kunnen bekijken?

Wat de katten betreft: er is een hondenfokkerijreglementering, maar momenteel niet voor katten. In het plan van aanpak meende ik begrepen te hebben dat beide diersoorten meegenomen worden, dus ook in het onderzoek. Bij honden zijn er al een aantal rassen waar heel wat kennis rond is. Wil men zich in eerste instantie focussen waar er ook fokkerijverenigingen zijn in Vlaanderen en daarmee samenwerken, of wordt dat veel ruimer gezien? Hoe wordt dat aangepakt?

Is het de bedoeling om dan ook naar een kattenfokkerijreglementering te evolueren, of ziet u daar momenteel niet het nut van in?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Het is inderdaad wel zinvol om te bekijken dat de publieke info op de websites van de administraties van Dierenwelzijn en van Landbouw misschien tijdelijk gelijk spoort, maar dat ook op de website van Dierenwelzijn de

nodige informatie aanwezig is met betrekking tot die nieuwe bevoegdheid die wij toebedeeld gekregen hebben.

Wat is de stand van zaken rond de databank en rond de opdracht die we in de markt zouden zetten? We hebben nu een ontwerp van lastenboek gemaakt om de opdracht te kunnen uitschrijven voor zowel de centrale databank rond honden- en kattenfokkerij en voor de portaalsite die toegankelijk zal zijn voor fokkers, dierenartsen, verenigingen en het grote publiek. We leggen nu de laatste hand aan dat ontwerp van lastenboek. Ik heb het hier bij mij: dat is toch wel vrij omvattend. Er zijn nog wat technische details die we moeten bijschaven, maar ik denk dat we daar snel op gaan kunnen afkloppen.

Wat de timing voor het afwerken van al die opdrachten betreft: dat is vooralsnog moeilijk in te schatten. Er zal ook een criterium zijn in het kader van het lastenboek, zowel rond de databank als rond de grootscheepse oefening die we via een universitaire post-doctoraatsdienst willen uitbesteden. Over de timing daarvoor wil ik me nog niet uitspreken. Die opdracht is zo omvangrijk en het is ook afhankelijk van de offertes die we binnenkrijgen, zowel inzake databank als wat de universitaire opdracht betreft. Het is wel de bedoeling om daar zo breed mogelijk in te gaan. Nu wordt er reeds gewerkt rond genetische tests voor 21 hondenrassen. We proberen zo ruim mogelijk te gaan, vandaar dus ook de samenwerking die is aangewezen met de fokverenigingen. Ik denk dat dat ook essentieel is.

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Ik denk dat we daarmee heel wat opheldering gekregen hebben en dat het de goede richting uitgaat. Bedankt voor het antwoord.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.